REKTORZY 2020-2024

PORTRET ZBIOROWY W GRONOSTAJACH

W polskich uczelniach 1 września pojawią się nowi rektorzy wybrani na kadencję 2020-2024. Kim są jako grupa? Jakie mają doświadczenia? Czym odróżniają się od poprzedników?

REKTOR jest kluczową postacią w polskim szkolnictwie wyższym. Na dobre i na złe. Siła wpływu Ich Magnificencji na polską rzeczywistość, nie tylko akademicką, jest wielka – i potencjalna, i realna. Dlatego w lutym br. *Perspektywy* uruchomiły serwis internetowy Wybory rektorów 2020, dzięki któremu wszyscy zainteresowani mogli obserwować na bieżąco zmiany kadrowe w polskich uniwersytetach, politechnikach i akademiach. Serwis ten jest kopalnią wiedzy o rektorach i zmianach władz w polskich uczelniach od 2002 roku. W oparciu o te dane nakreśliliśmy polskich rektorów portret zbiorowy.

Jak wybierano

Wybory rektorów AD 2020 zdominowała pandemia. Do momentu wprowadzenia w połowie marca stanu zagrożenia epidemiologicznego i zakazu zgromadzeń procedury wyborcze zrealizowano w 11 uczelniach. Inni przełożyli je na później. Wszystkie kolejne wybory – z wyjątkiem Uniwersytetu Wrocławskiego, który przeprowadził je na miejskim stadionie – odbyły się w trybie online, zazwyczaj z kilkumiesięcznym opóźnieniem w stosunku do pierwotnego harmonogramu

Maraton wyborczy rozpoczęła 9 stycznia Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku wyborem prof. dr hab. **Pawła Cieszczyka**, jednego z najmłodszych rektorów w kadencji 2020-2024. Ośmiomiesięczną kampanię zakończył 5 sierpnia wybór dr **Przemysława Wachowskiego** rektora Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Społeczności akademickie wybrały 124 rektorów na kadencję 2020-2024, w tym 90 w uczelniach akademickich i 34 w uczelniach zawodowych (z których Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu połączyła się w międzyczasie z Uniwersytetem Opolskim).

Średnia wieku rektorów w momencie rozpoczynania kadencji

	2020-2024	2016-2020	2012-2016
uniwersytety	**58,6**	60	60,5
ekonomiczne	**58,4**	59,0	61,5
techniczne	**55,6**	63,0	65,0
rolnicze	**55,5**	66,0	63,4
pedagogiczne	**52,0**	56,0	57,0
medyczne	**51,5**	55,5	57,5
artystyczne	**51,5**	57,6	b.d.
w-f	**50,3**	53,0	53,3
Rektorzy ogółem	**56,5**	59	59,3

Coraz młodsi

Statystyczny rektor-elekt publicznej uczelni akademickiej ma 56,5 roku, będzie pełnił swoją funkcję po raz pierwszy (dotyczy to 62 rektorów na 90 ogółem) i jest mężczyzną (w 6 przypadkach na 7). W porównaniu do wyborów sprzed czterech lat średnia wieku rektorów obniżyła się o 2,5 roku, a liczba kobiet-rektorek zwiększyła się 2,6 razy (jest ich obecnie 13, a było 5).

Częściowo przyczyniła się do tego ustawowa „gilotyna 67", określająca maksymalny wiek kandydata ubiegającego się o stano-

wisko rektora, częściowo upływ dwóch kadencji wielu rektorów, zapewne także dość wyraźna tendencja zmiany pokoleniowej na tym stanowisku. Wśród wybranych dominują roczniki: 1955; 1958; 1962; 196 i 1971.

Powyższa charakterystyka nie obejmuje rektorów uczelni wyznaniowych i „mundurowych", którzy są powoływani w trybie innym niż wybory, oraz rektorów publicznych uczelni zawodowych (z których dwie uzyskały niedawno uprawnienia doktorskie).

„Odmłodzenie" jeszcze wyraźniej widać w średniej wieku rektorów poszczególnych grup uczelni. Najmłodsi, a zarazem coraz młodsi, są rektorzy-elekci akademii wychowania fizycznego, średnia ich wieku wynosi 50,3 lat, podczas gdy w mijającej kadencji wynosiła 53 lata, a w kadencji 2012-2016 – 53,3. W uniwersytetach medycznych średnia wieku rektorów-elektów obecnie wynosi 51,5, a w poprzednich dwóch kadencjach kolejno: 55,5 i 57,5; w uczelniach artystycznych – obecnie 51,5, wobec 57,6 w mijającej kadencji; w uczelniach pedagogicznych – 52 wobec 56 i 57 w ostatnich dwóch kadencjach; w rolniczych – 55, a wcześniej średnia wynosiła 66 i 63,4; w uczelniach technicznych – 55,6, a było 63 i 65; w uniwersytetach – 58,6 lat (wcześniej – 60 i 60,5), w uczelniach ekonomicznych – 58,4 (wcześniej 59 i 61,5).

> Statystyczny rektor-elekt publicznej uczelni akademickiej ma 56,5 roku, będzie pełnił swoją funkcję po raz pierwszy (dotyczy to 62 rektorów na 90 ogółem) i jest mężczyzną (w 6 przypadkach na 7). W porównaniu do wyborów sprzed czterech lat średnia wieku rektorów obniżyła się o 2,5 roku, a liczba kobiet-rektorek zwiększyła się 2,6 razy (jest ich obecnie 13, a było 5).

Kobiety na plus

Do odmłodzenia korpusu rektorskiego przyczyniły się także kobiety. W poprzednich dwóch kadencjach było ich zaledwie po pięć. Obecnie 13 kobiet poprowadzi uczelnie akademickie, w tym 11 po raz pierwszy (w publicznych uczelniach zawodowych wybrano 8 kobiet, w tym 5 na pierwszą kadencję).

Kobiety objęły to stanowisko po raz pierwszy w historii kilku uczelni: prof. dr hab. **Danuta Zawadzka** w Politechnice Koszalińskiej, prof. dr hab. **Bogumiła Kaniewska** w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, a prof. **Marta Kosior-Kazberuk** na Politechnice Białostockiej (jej rywalką była też kobieta, prof. **Joanna Ejdys**, taki pojedynek zdarzył się pierwszy raz w historii PB).

Rodzynkami w silnie męskim gronie rektorskim są też: dr hab. **Milenia Fiedler** ze Szkoły Filmowej w Łodzi; **d**r hab. **Mirosława Jarmołowicz** z Akademii Sztuki w Szczecinie; prof. **Celina M. Olszak** z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach; prof. **Hanna Kostrzewska** z Akademii Muzycznej w Poznaniu; prof. **Barbara Marcinkowska** z APS w Warszawie; prof. dr hab. **Elżbieta Wtorkowska** z Akademii Muzycznej w Bydgoszczy

Na druga kadencję zostały natomiast wybrane ponownie: prof. **Dorota Segda** z Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie; prof. **Anna Wypych-Gawrońska** z Akademii Jana Długosza w Częstochowie.

Po raz pierwszy

W uczelniach akademickich po raz pierwszy togi z gronostajami założy 60 rektorów, w tym: w 20 uniwersytetach – 13 rektorów; w 21 uczelniach technicznych – 15; w 19 uczelniach artystycznych – 13; w 9 medycznych – 3; w 4 pedagogicznych – 2; w 6 ekonomicznych – 4; w 6 rolniczych – 6; w 6 sportowych – 4.

PORTRET ZBIOROWY W GRONOSTAJACH

36 rektorów-elektów było jedynymi kandydatami na to stanowisko, w dużej części są wśród nich osoby ubiegające się o drugą kadencję. Jednak w wielu uczelniach, zwłaszcza dokonujących wyborów w terminach majowych i czerwcowych, o urząd rektora ubiegało się 3, a nawet 6 kandydatów. W 4 uczelniach (Szkoła Filmowa w Łodzi, AM w Łodzi, ASP w Krakowie, UJK w Kielcach) głosowanie odbyło się w II turach, a nawet więcej, ponieważ dwie tury wyborów w Akademii Muzycznej w Łodzi nie przyniosły rozstrzygnięcia, co wymagało podjęcia decyzji o dalszym postępowaniu przez senat uczelni.

Spektrum dyscyplin

Przez najbliższe cztery lata Uniwersytetem Warszawskim będzie kierował ekonomista, Uniwersytetem Jagiellońskim – teatrolog i literaturoznawca. Wśród specjalności naukowych nowych rektorów uniwersytetów są historycy (Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Zielonogórski, Uniwersytet Opolski), literaturoznawcy (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Śląski), są też: geograf, ekonomista, biotechnolog, heraldyk, teolog, biolog, chirurg, archeolog.

Największe polskie uczelnie techniczne będą prowadzili: elektronik (Politechnika Warszawska), fizyk (Politechnika Wrocławska) i specjalista inżynierii materiałowej (Akademia Górniczo-Hutnicza). Rektorzy uczelni technicznych również mają zróżnicowane specjalności – budowy maszyn, nauk rolniczych; ekofizjologii i ekologii, ekonomii, konstrukcje budowlane i inżynierskie.

W uczelniach badawczych

Zmiana rektorów odbyła się w siedmiu uczelniach badawczych z grupy Top-10: prof. dr hab. **Alojzy Nowak** pokieruje Uniwersytetem Warszawskim, prof. dr hab. **Andrzej Sokala** – Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu, prof. dr hab. **Bogumiła Kaniewska** – Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza, prof. dr hab. **Jerzy Lis** – Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, prof. dr hab. **Krzysztof Zaremba** – Politechniką Warszawską, prof. dr hab. **Przemysław Wiszewski** Uniwersytetem Wrocławskim, prof. dr hab. **Jacek Popiel** – Uniwersytetem Jagiellońskim.

Na drugą kadencję pozostali rektorzy: prof. dr hab. inż. **Krzysztof Wilde** w Politechnice Gdańskiej, prof. dr hab. Marcin **Gruchała** w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym, prof. dr hab. inż. **Arkadiusz Mężyk** w Politechnice Śląskiej.

Najmłodsi i seniorzy

W gronie rektorów-elektów w uczelniach akademickich do najmłodszych należą: dr hab. **Grzegorz Hańderek** (43 lata), który poprowadzi Akademię Muzyczną w Katowicach, prof. dr hab. inż. **Marek Adamski** (43 lata) z UTP w Bydgoszczy, prof. dr hab. **Paweł Cięszczyk** (44 lata) z gdańskiego AWFIS, prof. **Danuta Zawadzka** (46 lat), rektorka Politechniki Koszalińskiej, prof. dr hab. **Przemysław Wiszewski** (46 lat), rektor Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. **Błażej Ostoja Lniski** (46 lat), rektor ASP w Warszawie, prof. dr hab. **Bartosz Molik** (47 lat) w AWF w Warszawie. Najmłodszym polskim rektorem AD 2020 jest dr inż. **Mateusz Kaczmarski** (36 lat) zarządzający Uczelnią Państwową im. Jana Grodka w Sanoku.

Rektorami seniorami są: prof. dr hab. **Jacek Popiel** (66 lat), rektor UJ, prof. dr hab. inż. **Jerzy Lis** (66), rektor AGH w Krakowie, prof. dr hab. **Stanisław Głuszek** (66), rektor Uniwersytetu im. Jana Kochanowskiego w Kielcach; prof. dr hab. **Andrzej Białkiewicz**, rektor Politechniki Krakowskiej; prof. dr hab. **Andrzej Sokala** (65), rektor UMK W Toruniu, prof. dr hab. inż. **Norbert Sczygiol** (65), rektor Politechniki Częstochowskiej; prof. dr hab. **Władysław Szymański** (65), rektor Akademii Muzycznej w Katowicach.

Powroty...

W rektorskim gronie na kadencję 2020-2024 znaleźli się rektorzy, którzy po latach powrócili na to stanowisko, m.in. prof. dr hab. **Krystian Kiełb**, rektor Akademii Muzycznej we Wrocławiu, który pełnił funkcję rektora uczelni w latach 2008-2016; prof. dr hab. **Waldemar Tarczyński**, rektor Uniwersytetu Szczecińskiego w latach 2005-2012.

... i odwroty

W gronie rektorów, którym nie udał się wybór na drugą kadencję, znaleźli się: prof. **Tomasz Topoliński** (Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy), prof. **Mirosław Wielgoś** (Warszawski Uniwersytet Medyczny), prof. **Dariusz Dyczewski** (Akademia Sztuki w Szczecinie), prof. **Kazimierz Karolczak** (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie).

* * *

Gratulujemy Magnificencjom zwycięstwa w wyborach i życzymy sukcesów w kierowaniu uczelniami! Nie będzie to łatwa kadencja, dlatego tym mocniej trzymamy kciuki!

PERSPEKTYWY
perspektywy.pl/rektorzy

UNIWERSYTETY str. 28-41

- prof. **Jacek Popiel** *Uniwersytet Jagielloński w Krakowie*
- prof. **Alojzy Nowak** *Uniwersytet Warszawski*
- prof. **Bogumiła Kaniewska** *Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*
- prof. **Przemysław Wiszewski** *Uniwersytet Wrocławski*
- prof. **Wojciech Strzyżewski** *Uniwersytet Zielonogórski*
- prof. **Elżbieta Żądzińska** *Uniwersytet Łódzki*
- prof. **Waldemar Tarczyński** *Uniwersytet Szczeciński*
- prof. **Radosław Dobrowolski** *Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie*
- prof. **Jerzy Przyborowski** *Uniwersytet Warmiński-Mazurski w Olsztynie*
- prof. **Robert Ciborowski** *Uniwersytet w Białymstoku*
- prof. **Ryszard Koziołek** *Uniwersytet Śląski*
- prof. **Jerzy Gwizdała** *Uniwersytet Gdański*
- prof. **Jacek Woźny** *Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy*
- prof. **Stanisław Głuszek** *Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach*
- prof. **Marek Masnyk** *Uniwersytet Opolski*
- prof. **Sylwester Czopek** *Uniwersytet Rzeszowski*
- prof. **Andrzej Sokala** *Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu*
- ks. prof. **Robert Tyrała** *Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie*
- ks. prof. **Ryszard Czekalski** *Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie*
- ks. prof. **Mirosław Kalinowski** *Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II*

POCZET REKTORÓW 2020-2024

TECHNICZNE
str. 42-57

- prof. **Arkadiusz Mężyk** *Politechnika Śląska*
- prof. **Marta Kosior-Kazberuk** *Politechnika Białostocka*
- prof. **Teofil Jesionowski** *Politechnika Poznańska*
- prof. **Krzysztof Jóźwik** *Politechnika Łódzka*
- prof. **Piotr Koszelnik** *Politechnika Rzeszowska*
- prof. **Krzysztof Wilde** *Politechnika Gdańska*
- prof. **Zbigniew Pater** *Politechnika Lubelska*
- prof. **Krzysztof Zaremba** *Politechnika Warszawska*
- prof. **Wojciech Ślączka** *Akademia Morska w Szczecinie*
- prof. **Danuta Zawadzka** *Politechnika Koszalińska*
- prof. **Jerzy Lis** *Akademia Górniczo-Hutnicza im. St. Staszica w Krakowie*
- prof. **Arkadiusz Wójs** *Politechnika Wrocławska*
- prof. **Norbert Szczygiol** *Politechnika Częstochowska*
- prof. **Sławomir Bukowski** *Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. K. Pułaskiego w Radomiu*
- prof. **Jacek Wróbel** *Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny*
- prof. **Andrzej Białkiewicz** *Politechnika Krakowska*
- prof. **Zbigniew Koruba** *Politechnika Świętokrzyska*
- prof. **Marek Adamski** *Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J.J. Śniadeckich w Bydgoszczy*
- prof. **Adam Weintrit** *Uniwersytet Morski w Gdyni*
- prof. **Jacek Nowakowski** *Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej*
- prof. **Marcin Lorenc** *Politechnika Opolska*

ROLNICZE
str. 58-61

- prof. **Michał Zasada** *Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie*
- prof. **Krzysztof Kowalczyk** *Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie*
- prof. **Jarosław Bosy** *Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu*
- prof. **Sylwester Tabor** *Uniwersytet Rolniczy w Krakowie*
- prof. **Mirosław Minkina** *Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach*
- prof. **Krzysztof Szoszkiewicz** *Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu*

EKONOMICZNE
str. 62-65

- prof. **Maciej Żukowski** *Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu*
- prof. **Andrzej Kaleta** *Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu*
- prof. **Celina Olszak** *Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach*
- prof. **Piotr Wachowiak** *Szkoła Główna Handlowa w Warszawie*
- prof. **Stanisław Mazur** *Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie*

PEDAGOGICZNE
str. 66-67

- prof. **Piotr Borek** *Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie*
- prof. **Barbara Marcinkowska** *Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie*
- prof. **Zbigniew Osadowski** *Akademia Pomorska*
- prof. **Anna Wypych-Gawrońska** *Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. J. Długosza w Częstochowie*

MEDYCZNE
str. 68-73

- prof. **Marcin Gruchała** *Gdański Uniwersytet Medyczny*
- prof. **Bogusław Machaliński** *Pomorski Uniwersytet Medyczny*
- prof. **Zbigniew Gaciong** *Warszawski Uniwersytet Medyczny*
- prof. **Piotr Ponikowski** *Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu*
- prof. **Wojciech Załuska** *Uniwersytet Medyczny w Lublinie*
- prof. **Radzisław Kordek** *Uniwersytet Medyczny w Łodzi*
- prof. **Andrzej Tykarski** *Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu*
- prof. **Adam Krętowski** *Uniwersytet Medyczny w Białymstoku*
- Prof. **Tomasz Szczepański** *Śląski Uniwersytet Medyczny*

AKADEMIE WYCHOWANIA FIZYCZNEGO
str. 74-77

- prof. **Bartosz Molik** *AWF Józefa Piłsudskiego w Warszawie*
- prof. **Grzegorz Juras** *AWF im. Jerzego Kukuczki w Katowicach*
- prof. **Paweł Cięszczyk** *AWFiS im. J. Śniadeckiego w Gdańsku*
- prof. **Andrzej Rokita** *AWF we Wrocławiu*
- prof. **Andrzej Klimek** *AWF im. B. Czecha w Krakowie*
- prof. **Dariusz Wieliński** *AWF im. E. Piaseckiego w Poznaniu*

ARTYSTYCZNE
str. 78-87

- prof. **Elżbieta Wtorkowska** *Akademia Muzyczna im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy*
- prof. **Ryszard Minkiewicz** *Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku*
- prof. **Władysław Szymański** *Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach*
- prof. **Wojciech Widłak** *Akademia Muzyczna w Krakowie*
- prof. **Elżbieta Aleksandrowicz** *Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi*
- prof. **Hanna Kostrzewska** *Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu*
- prof. **Krystian Kiełb** *Akademia Muzyczna im. K. Lipińskiego we Wrocławiu*
- prof. **Klaudiusz Baran** *Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie*
- prof. **Krzysztof Polkowski** *Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku*
- prof. **Grzegorz Hańderek** *Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach*
- prof. **Andrzej Bednarczyk** *Akademia Sztuk Pięknych im. J. Matejki w Krakowie*
- dr **Przemysław Wachowski** *Akademia Sztuk Pięknych im. W. Strzemińskiego w Łodzi*
- dr hab. **Mirosława Jarmołowicz** *Akademia Sztuki w Szczecinie*
- prof. **Błażej Ostoja Lniski** *Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie*
- prof. **Wojciech Pukocz** *Akademia Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu*
- prof. **Wojciech Hora** *Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu*
- prof. **Dorota Segda** *Akademia Sztuk Teatralnych w Krakowie*
- prof. **Wojciech Malajkat** *Akademia Teatralna im. A. Zelwerowicza w Warszawie*
- dr hab. **Milenia Fiedler** *Szkoła Filmowa w Łodzi*